

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1891.

Andra Kammaren.

N:o 5.

Onsdagen den 11 februari.

Kl. 2 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 4 innevarande februari.

§ 2.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kongl. Maj:ts propositioner till Riksdagen:

angående delaktighet för lärarne vid gymnastiska centralinstitutet i lärarnes vid elementarläroverken enke- och pupillkassa; samt

angående dödande af en till säkerhet för statens fordran hos Gotlands jernvägsaktiebolag uti bolagets jernväg meddelad in-teckning.

§ 3.

Föredrogs och lades till handlingarne lagutskottets utlåtande n:o 1, i anledning af verkställd granskning af förvaltningen af justitieombudsmansembetet.

I sammanhang härmed hemställde herr talmannen, under åberopande af derom mellan herrar talmän träffad öfverenskom-melse, huruvida kammaren ville besluta att i sammanträdet nästa lördag, den 14 dennes, företaga val af de tjugufyra valmän, hvilka, jemte ett lika antal från Första Kammaren, hade att välja Riks-dagens justitieombudsman och hans efterträdare äfvensom sex suppleanter för desse valmän.

Denna herr talmannens hemställan bifölls.

§ 4.

Till bordläggning anmäldes följande inkomna ärenden, nemligen:

statsutskottets utlåtanden:

n:o 2 angående regleringen af utgifterna under riksstatens första hufvudtitel, innefattande anslagen till kongl. hof- och slottsstaterna;

n:o 3, angående regleringen af utgifterna under riksstatens *andra* hufvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet;

n:o 11, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående gränsreglering mellan Carl Gustafs stads gevärsfaktori och Eskilstuna stad;

n:r 12, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående disposition af en del byggnader och jord, tillhörande förra härads-höfdingebostället Hammenhög n:o 31 i Kristianstads län; och

n:o 13 i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående afsändning af jord från indragna militiebostället Kongs Norrby kungsgård i Östergötlands län; samt

lagutskottets utlåtande:

n:o 2, i anledning af väckt förslag om ändring af 5 § i kongl. förordningen angående in-teckning i fast egendom den 16 juni 1875.

§ 5.

Följande nya motioner afgåfvos, nemligen af:

herr *J. Andersson* i Vårgårda, n:o 163, om ändrad lydelse af §§ 8, 53 och 56 i stadgan angående skjutsväsendet den 31 maj 1878, i syfte att förekomma missbruk vid försäljning af malt-drycker;

herr *C. G. Bruse*, n:o 164, om ändring af § 15 i förordningen angående eldfarliga oljor m. m. den 26 november 1875;

herr *O. Erickson* i Bjersby, n:o 165, om ändring i 14 § riksdagsordningen; samt

herr *N. Olsson* i Ättersta, n:o 166, om ändring i gällande bestämmelser rörande rätt till försäljning af vin och malt-drycker. Dessa motioner begärdes på bordet och bordlades.

§ 6.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr *J. A. Johansson* i Bastholmen under 6 dagar fr. o. m. den 12 dennes, och

herr *I. Lyttkens* under 4 dagar fr. o. m. den 14 dennes.

§ 7.

Justerades protokollsutdrag; hvarefter kammarens ledamöter åtskildes kl. 2.10 e. m.

In fidem

A. E. J. Johansson.

Lördagen den 14 februari

Kl. 1 e. em.

§ 1.

Herr statsrådet m. m. *G. Wennerberg* aflemnade Kongl. Maj:ts propositioner till Riksdagen:

angående afsättande af räntebärande obligationer till nominelt belopp af tre millioner kronor till garantifond för aktiebolaget sågverksegrarnes garantiförening; samt

i fråga om ändringar i nädiga förordningen angående en postsparbank för riket den 22 juni 1883.

Dessa kongl. propositioner bordlades.

§ 2.

Justerades protokollet för den 7 dennes.

§ 3.

Till kammaren hade inkommit följande protokoll, som upplästes:

Protokoll hållet inför statsrådet och t. f. chefen för kongl. justitiedepartementet den 12 februari 1891.

Kronofogden *Jonas Olof Domeij* hade aflemnat fullmakt, utvisande, att han vid riksdagsmannaval, som den 14 januari 1891 hållits i Själevads och Arnäs tingslags valdistrikt af Norra Angermanlands domsaga, blifvit utsedd till ledamot af Riksdagens Andra Kammare för tiden till den 1 januari år 1894; och sedan berörda fullmakt funnits vara i föreskrifven form utfärdad samt vidare granskats af vederdörande fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, utan att desse mot fullmagten framställt någon anmärkning, beslöts, att protokoll öfver hvad sålunda förekommit skulle meddelas Andra Kammaren, hvarjemte fullmakten skulle till kammaren öfverlemnas för att hållas kronofogden *Domeij* till handa.

In fidem

Karl Lindbäck.

Jemte det protokollet lades till handlingarne, beslöts, att den ifrågakvarande fullmagten skulle till herr Domeij återställas.

I sammanhang härmed tillkännagaf herr talmannen, att herr Domeij numera anländt till hufvudstaden och denna dag intagit sin plats bland kammarens ledamöter.

§ 4.

Upplästes och lades till handlingarne ett till kammaren inkommet protokoll, så lydande:

Protokoll, hållet vid sammanträde med de ledamöter af Riksdagens Andra Kammare, hvilka blifvit usedde att jemte herr talmannen tillsätta kammarens kanslipersonal och vaktbetjening den 11 februari 1891-

Med anledning deraf, att notarien hos kammaren t. f. amanuensen *G. Aman-Nilsson* uti en den 7 innevarande månad ingifven skrift anhållit att på grund af vunnen anställning inom Första Kammarens kansli varda entledigad från sin nämnda befattning hos Andra Kammaren, hade herr talmannen låtit utfärda kallelse å de åtta ledamöter, hvilka jemte honom egde att tillsätta kammarens kanslipersonal och vaktbetjening, att sammanträda omedelbart efter dagens plenum i kammarens kanslium; och infunno sig å utsatt tid och ställe jemte herr talmannen samtliga ofvanbemälda deputerade med undantag af vice talmannen *A. P. Danielson*, hvilken var af sjukdom hindrad att bevista sammanträdet.

Sedan den ingifna ansökningen föredragits, entledigade herrar deputerade *Aman-Nilsson* från och med den 8 i denna månad från hans anställning i kansliet; hvarjemte herrar deputerade, efter genomgående af de ingifna ansökningarne till notariebefattning hos kammaren, till notarie utsågo juridico filosofie kandidaten *John Olsson*.

År och dag som ofvan.

A. E. J. Johansson.

§ 5.

Vid härefter anställda val af *dels* tjugufyra valmän för att utse Riksdagens justitieombudsman och hans efterträdare och *dels* sex suppleanter för desse valmän befunnos efter valförrättningarnes slut hafva blifvit utsedde:

till *valmän*:

herr <i>Folke Andersson</i>	med 202 röster
» <i>N. Olsson</i> i Åttersta	» 202 »

herr	<i>C. G. Andersson</i> i Skeånda	med 127 röster
»	<i>H. Andersson</i> i Nöbbelöf	» 127 »
»	<i>J. A. Aulin</i>	» 127 »
»	<i>F. Berg</i> från Stockholm	» 127 »
»	<i>A. G. Björkman</i>	» 127 »
»	<i>C. J. Bladh</i>	» 127 »
»	<i>Back Per Ersson</i>	» 127 »
»	<i>P. Ersson</i> i Vestlandahlom	» 127 »
»	<i>C. Gethe</i>	» 127 »
»	Grefve <i>H. E. G. Hamilton</i>	» 127 »
»	<i>J. Johansson</i> i Noraskog	» 127 »
»	<i>A. Larson</i> i Slättäng	» 127 »
»	<i>J. W. Lyckholm</i>	» 127 »
»	<i>N. A. Molander</i>	» 127 »
»	<i>P. G. Näslund</i>	» 127 »
»	<i>O. Olsson</i> från Stockholm	» 127 »
»	<i>E. L. Palm</i>	» 127 »
»	<i>J. Persson</i> från Arboga	» 127 »
»	<i>W. R. Wester</i>	» 127 »
»	<i>J. A. Westerberg</i>	» 177 »
»	<i>A. Åström</i>	» 127 »
och	<i>M. Alsterlund</i>	» 125 »
samt		

till suppleanter:

herr	<i>S. J. Boëthius</i>	med 132 röster.
»	<i>E. Ahlgren</i>	» 132 »
»	<i>N. Rosengren</i>	» 122 »
»	<i>S. O. Nylander</i>	» 121 »
»	<i>E. O. W. Wawrinsky</i>	» 118 »
och	<i>S. Arnoldsson</i>	» 118 »

Ordningen mellan de suppleanter, hvilka erhållit lika antal röster, blef genom lottning bestämd sådan den här ofvan finnes angifven.

§ 6.

Justerades protokollsutdrag angående de i nästförestående § omförmälda val.

§ 7.

Föredrogos de vid senaste sammanträdet bordlagda motioner; dervid i ordningen först förekom herr *J. Anderssons* i Vårgårda motion, n:o 163, om ändrad lydelse af §§ 8, 53 och 56 i stadgan angående skjutsväsendet den 31 maj 1878, i syfte att förekomma missbruk vid försäljning af maldrycker.

Herr talmannen lät uppläsa det i berörda motion framställda yrkande, hvarefter ordet lemnades till

herr Lilienberg, som yttrade: Den föreliggande motionen afser en ändring i skjutsstadgan eller, närmare bestämdt, i viss mån en inskränkning af gästgifvares och skjutsstationsföreståndares rättigheter. Men skjutsstadgan är icke utfärdad på administrativ väg, utan har tillkommit efter beslut af Konung och Riksdag gemensamt. Jag anser därför, att föreliggande motion hade, i likhet med hvad alltid förut skett med motioner, som afsett ändringar i skjutsstadgan, bort remitteras till lagutskottet, och då således motionen, enligt mitt förmenande, hör till ständigt utskotts behandling, är den för sent väckt. Jag hemställer derföre, att kammaren måtte, utan att remittera motionen, lägga den till handlingarna.

Herr Hedin: Jag skall anhålla att kammaren direkt afslår motionen. Det förhåller sig visserligen så, att Kongl. Maj:t i förslag till ny skjutsstadga — och sedermera utfärdad förordning — på sätt vid många andra tillfällen har skett, i obestämda ordalag förbehållit sig att på ekonomisk väg lagstifta om en del af de ärenden, som i skjutsstadgan behandlas. Men på samma gång har uttryckligen erkänts, att en del af dessa samma ärenden äro af beskaffenhet att fordra Riksdagens medverkan, utan att dervid uppdragits gränserna emellan hvad som skulle höra till det ena eller andra området. Vidare har skjutsstadgan i sin helhet varit framlagd för Riksdagen och kan så till vida sägas hafva i sin helhet tillkommit genom lagstiftningsåtgärd af Kongl. Maj:t och Riksdagen gemensamt. Och om jag nu jemför motionen och den gällande stadgan — jag behöfver icke gå längre än till § 8 — för att se hvad ändringen af ett stycke och uteslutningen af sista stycket i paragrafen innebära, så är det höjdt öfver hvarje tvifvel och utan skymt af tvetydighet, äfven om man anser denna stadga vara af blandad natur, att motionären föreslagit ändring i bestämmelser, som icke kunna i grundlagsenlig ordning ändras annorlunda än genom Kongl. Maj:ts och Riksdagens gemensamma beslut. För den skull anhåller jag att motionen måtte omedelbart afslås.

Sedan öfverläggningen härmed förklarats slutad, gaf herr talmannen, i enlighet med de olika yrkandena, propositioner *dels* på motionens läggande till handlingarne och *dels* på afslag å densamma; och fann herr talmannen den förra propositionen vara med öfvervägande ja besvarad. Herr Hedin begärde votering, hvilken ock försiggick enligt följande nu uppsatta och af Kammaren godkända voteringsproposition:

Den, som vill, att herr J. Anderssons i Wärgårda motion n:o 173 skall, såsom för sent väckt, läggas till handlingarne, röstar

Ja;

Den det ej vill, röstar

Nej;

Vinner nej, har Kammaren afslagit motionen.

Omröstningen visade 106 ja mot 57 nej; och hade Kammar-
ren alltså beslutat, att den ifrågavarande motionen skulle läggas
till handlingarne.

Af öfriga bordlagda motioner hänvisades:

herr *C. G. Brusés* motion n:o 164 till tillfälliga utskottet
n:o 4;

herr *O. Ericksons* i Bjersby motion n:o 165 till Konstitu-
tionsutskottet; och

herr *N. Olssons* i Ättersta motion n:o 166 till tillfälliga
utskottet n:o 2.

§ 8.

Föredrogos, men blefvo ånyo bordlagda:

statsutskottets utlåtande n:is 2, 3, 11, 12 och 13; samt

lagutskottets utlåtande n:o 2.

§ 9.

Afgåfvos nya motioner af:

herr *P. Waldenström* m. fl., n:o 167, om förändrade
bestämmelser angående handeln med vin och maldrycker; och

herr *N. Persson* i Vadensjö, n:o 168, om skrivelse till
Kongl. Maj:t med begäran om utfärdande af vissa föreskrifter i
afseende å patronaträttens utöfvande i patronella pastorat.

Dessa motioner bordlades till nästa sammanträde.

§ 10.

Ledighet från riksdagsgörömlen beviljades:

herr *S. O. Nylander* under 10 dagar fr. o. m. den 17 d:s.

» *N. Nilsson* i Vrängbol » 14 » » » » » 18 »

» *M. F. Stånggren* » 11 » » » » » 18 »

herr <i>N. Rosengren</i>	under	5 dagar fr. o. m. den 16 d:s.
» <i>A. Henricson</i>	»	6 » » » » 16 »
» <i>N. Persson i Vadensjö</i>	»	8 » » » » 16 »
» <i>C. J. Jakobson</i>	»	8 » » » » 17 »
» <i>C. G. A. Bergendahl</i>	»	4 » » » » 16 »
och » <i>A. Hansson i Solberga</i>	»	5 » » » » 16 »

§ 11.

Till bordläggning anmäldes:

statsutskottets utlåtanden:

n:o 4 angående regleringen af utgifterna under riksstatens tredje hufvudtitel, omfattande anslagen till utrikesdepartementet; och n:o 8 angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjunde hufvudtitel, innefattande anslagen till finansdepartementet;

Sammansatta stats- och bankoutskottets utlåtande:

n:o 1 i anledning af verkställd granskning af fullmäktiges i riksgäldskontoret åtgärder för utförande af det dem gemensamt lemnade uppdrag i fråga om uppförande å Helgeandsholmen af riksdags- och riksbankshus; samt

Lagutskottets utlåtanden:

n:o 3 i anledning af dels genom framställning af justitieombudsmannen, dels genom motion väckta förslag om ändringar i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 november 1863;

n:o 4 i anledning af väckt förslag om förklaring af 12 § i utsökningslagen och om ändrad lydelse af 51 § i samma lag; och

n:o 5 i anledning af kongl. maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse af 10 kap. 1 § rättegångsbalken.

Kammaren beslöt att dessa ärenden skulle å föredragningslistan för nästa sammanträde uppföras framför de ärenden som blifvit två gånger bordlagda.

§ 12.

Justerades protokollsutdrag; hvarefter kammarens ledamöter åtskildes 2,14 e. m.

In fidem

A. E. J. Johansson.

Tisdagen den 17 februari

Kl. 1/2 3 e. m.

§ 1.

Till kammaren hade inkommit två så lydande protokoll:

1:o. År 1891 den 14 februari sammanträdde kamrarnes valmän för att utse Riksdagens justitieombudsman; och befunnos, efter valförrättningens slut, rösterna hafva utfallit sålunda:

herr assessoren i Kongl. Maj:ts och rikets svea höfrätt Nils Ludvig Alfred Claëson..... 48 röster;
i följd hvaraf herr assessoren Nils Ludvig Alfred Claëson blifvit till Riksdagens justitieombudsman utsedd.

*H. P. W. Gahn.**Gottfrid Billing.**P. Em. Lithander.**J. Johansson.**Hugo E. G. Hamilton.*

2:o. År 1891 den 14 februari sammanträdde kamrarnes valmän för att utse den man, som skall efterträda Riksdagens justitieombudsman, i fall han, innan nästa lagtima Riksdag anställt nytt val af justitieombudsman, skulle med döden afgå, samt utöfva embetet under den tid justitieombudsmannen kan vara af svår sjukdom eller annat laga förfall derifrån hindrad; och befunnos, efter valförrättningens slut, rösterna hafva utfallit sålunda:

herr häradshöfdingen Daniel Gottlieb Restadius 44 röster
herr ledamöten af Riksdagens Andra Kammare häradshöfdingen Albert Alexander Lilienberg 4 » ;
i följd hvaraf herr häradshöfdingen Daniel Gottlieb Restadius blifvit till Riksdagens justitieombudsmans efterträdare utsedd.

*H. P. W. Gahn.**Gottfrid Billing.**P. Em. Lithander.**J. Johansson.**Hugo E. G. Hamilton.*

Efter uppläsande häraf beslöts, att underrättelse om de sålunda försiggångna valen skulle meddelas Riksdagens kansli-deputerade, hvilka borde anmodas att låta uppsätta förslag till såväl förordnanden för de valde som skrifvelse till Kongl. Maj:t med ändmålet om valens utgång; och lades derefter protokollen till handlingarne.

§ 2.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kongl. Maj:ts propositioner till Riksdagen:

angående afsättande af räntebärande obligationer till nominelt belopp af tre millioner kronor till garantifond för aktiebolaget sågverksegarnes garantiförening; samt

i fråga om ändringar i nådiga förordningen angående en postsparbank för riket den 22 juni 1883.

§ 3.

Efter föredragning vidare af de på kammarens bord hvilande motioner hänvisades:

herr *P. Waldenströms* m. fl. motion, n:o 167, till tillfälliga utskottet n:o 2; och

herr *M. Perssons* i Vadensjö motion, n:o 168, till tillfälliga utskottet n:o 1.

§ 4.

Föredrogos och bordlades för andra gången:

statsutskottets utlåtanden n:is 4 och 8;

sammansatta stats- och bankoutskottets utlåtande n:o 1; samt

lagutskottets utlåtanden n:is 3, 4 och 5.

§ 5.

Justerades protokollsutdrag.

§ 6.

Anmäldes och godkändes Riksdagens kanslis förslag

dels till Riksdagens skrifvelse, n:o 1, till konungen, angående verkställd omröstning öfver högsta domstolens ledamöter

och *dels* till Riksdagens förordnanden för komiterade för tryckfrihetens vård.

§ 7.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr *A. Ryding* under 3 dagar från och med den 19 dennes.

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 2 38 e. m.

In fidem

A. E. J. Johansson.